

Izbaja vsak četrtek ob 10. uri dopoldne. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Cena listu znaša celo leto 4 krome, za pol leta 3 krome. Za manj premožne za celo leto 3 krome, za pol leta K 1-50.

Za Nemčijo je cena lista 5 K, za druge države izven Avstrije 6 K.

Rokopise sprejema "Narodna Tiskarna" v Gorici, ulica Veturini št. 9.

Keročino in razne prejemne upravništvo, Gorica, Semenška ulica št. 16. Posamezne številke se prodajajo v tobakarneh v Solski ulici, Nunki ulici, na Josip Verdijevem tekalšču nasproti mestnem vrtu, pri Vaclavu Baumgartl v Korenjski ulici in na Korenjskem bregu (Riva Corno) št. 14. po 8 vin.

Oglasi in poslanice se računijo po petih vrstah in sicer: če se tiska enkrat 14 v., dvakrat 12 v., trikrat 10 v. Večkrat po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Ivan Bajt v Gorici.

Tiska "Narodna Tiskarna" (odgov. L. Lukežič) v Gorici.

Liberalci v volivnem boju.

Krasno je označil sobotni "Slovenec" slovenske liberalce. Preperela stranka so, ki si ne upajo postaviti kandidatov voč v svojem imenu, ampak se skrivajo za "neodvisne kmete". To kaže, da so blizu svojega poloma. "Slovenec" pravi o teh ljudeh:

"Ob času volivno borbe napenjajo politiške stranke vse sile; pokažejo se vsled tega vse prednosti, pa tudi vse napake njihove organizacije. Zanimivo je vse to opazovati za dušeslovca in politika. Nam se gre v prvi vrsti za to, da si ogledamo, kako se izkuša braniti liberalizem na Slovenskem; njegov nastop na politiškem mejdanu nas pred vsem zanimlje. No, eno mu moramo pribiti že zdaj: junaštva ne kaže prav nič; medlo in klavrno nastopa, kot bi ga bilo sram samega sebe, kot bi šel za svojim lastnim pogrebom.

Na Štajerskem se liberalci pridno gibljejo; to se pravi: par celjskih dohtarjev se pelje vsako nedeljo ven na shode, toda ti izleti so silno kuriozni. Nemogoče ti je, od teh ljudi zvedeti, kaj pravzaprav hočejo. Če jih primeš pri liberalni duši, ti vse utaje; govore vsakemu, kakor mu je všeč. Vsak količkaj pošten liberalec mora ta hinavski štajerski mišji lov zaničevati. Ti ljudje se upajo javno reči, da so proti svobodni soli, proti razporoki, proti ločitvi cerkve od države; sposobni so, da se zapišejo v tretji red... samo da bi dosegli zaželjene mandate. Edino za to jim gre! Narodna stranka je navadna lovška družba na mandate. Kot beli dan je to jasno iz njihovega postopanja. Spravili bi se s celim svetom, poklone bi delali duhovščini in škofu, pa tudi prvakom, samo, da bi jim dali nekaj mandatov. Stranka, ki se je ustanovila zgolj iz opozicije proti prvakom in duhovščini, bi bila najraje vrgla v kot vse bojno orožje, ko bi ji dali mandatov. Brez sramu, brez časti!

Na Goriškem se Gabrščeku ne gre v prvi vrsti za mandate, marveč za njegovo tiskarno in trgovino. On potrebuje stranke; ker je v svoji preprostosti mislil, da bo liberalizem zmagal, se ga je oklenil. In zdaj ga ne more opustiti, ker bi drugod nihče ne maral zanj. Zato je treba nekaj strankarskega ropotanja. Kdo bo pa bral "Sočo" in kdo bo inseriral v nji, če se je nihče več ne bi bal. In bal bi se je ne, ko bi ne šarila s stranko. Upajmo, da pade Gabrščekovo krdelce s primerno častjo pri volitvah. Boste videli, kako se bo brž izpremenilo "Sočino" vreme. Eno pa moramo Goriškim liberalcem priznati: sarovi so mnogo bolj od štajerskih in nekoliko manj hinavski. Nekoliko manj, govorimo, ker odkritih namenov tudi oni ne pokažejo. Eden je bil odkrit med njimi — dr. Tuma — in tega so postavili na hladno. Volivni boj na Goriškem se pač mora razmotrivati z religioznega in politiškega stališča; toda ne prodrli bi mu do jedra, kdor bi ga ne študiral tudi s trgovskega vidika.

Na Kranjskem, kjer žive očeljo štajerskim in goriškim liberalcem, je pa stvar še bolj žalostna. Vsi pravijo, da je Tavčar doigrat, in vsi se tako obnašajo, da bi Trillerja tudi radi na lep način spravili od sebe. Sram jih je odkritosti, ki sta jo ta dva že časih pokazala. A v svojem sramu so nerodni. Kar bi radi zakrili, jim po nerodnosti samo zleze na beli dan. V Ljubljani še kandidata nimajo. Dr. Tavčar javno zastopa načelo, da je najbolje, da ne nastavijo nikogar, češ, da en sam, tudi ko bi zmagal, ne bi na Dunaju prav nič mogel narediti. Po Notranjskem se pa trudi Arko v "Notranjcu" z dokazom, da Dekleva ni liberalen kandidat; z ovojem neodvisnega kandidata zakriva njegov politiški značaj. Pa kaj pomaga! Cham in Novak se izdasta pri prvi besedi, ki jo izpregovorita. Liberalni volivni boj na Kranjskem se vrši v znamenju razbitosti in notranje oslabelosti liberalne stranke. Otroci, ki imajo več koražje kot pameti, so ga vzeli v roke in prvaki se jim bodo smejali, ko bodo tepeni. Mi tudi!

Dva shoda na Vipavskem.

Včeraj sta se vršila na Vipavskem dva shoda. Eden pri "Rebku", drugi v Rihembergu. Značilna sta za način, kako bijejo pri nas liberalci volivni boj. Laž in obrekovanje, tulenje in žvižganje, to je njih orožje, v tem njih moč. Za seboj imajo nezrelo mladino, razne magnate in od njih odvisne ljudi. Ljudstvo pa jim obrača hrbet. To sta pokazala jasno včerajšnja shoda.

Volivni shod v Rihembergu.

Nad 350 zborovalcev! Dvorana hotela "Ličen" je bila nabito polna in tudi med vrati in zunaj v veži je bilo precej ljudi. Tu je bila zbrana večinoma liberalna banda, ki je prišla na shod, delat nemir. Rihemberžanom v čast pa loči tu povedano, da jih ni bilo med kričači niti deset. Bili so večinoma tuji, iz Komna in celo iz Nabržine so prišli, da delajo zga. A ljudstvo je samo naredilo mir in red na shodu in kričači so morali obmolkniti in mirovati. Neki človek, po imenu Nemeč, iz Nabržine je pripeljal seboj par ljudi, med temi nekega Medica iz Ljubljane, ki pa je moral odkuriti. Bilo je navzočih še nekaj drugih veljakov, ki jih pa ne imenujemo, ker smo prepričani, da se ne strinjajo z nastopom svojih somišljenikov.

Shod je otvoril predsednik "Sloge" deželni poslanec dr. Gregorčič. Za predsednika shoda je bil izvoljen župan Pavlica, ki je ob velikem navdušenju predstavil kandidata dr. Petra Laharnarja, ki je takoj dobil besedo. Govoril je:

Danes mi je prvokrat čast govoriti vam. Od doma sem bil večkrat pozvan, naj kandidiram, a jaz sem bil radi tega v veliki zadržki in sicer zato, ker je posel državnega poslanca težaven, ker se mora ljudstvo zastopati vestno. (Odobranje.) Sprejmem ta posel, če ljudstvo to zahteva od mene, a ne vsiljujem se nikomur! (Odobranje.) Pripravljena sem

vse svoje moči žrtvovati za ljudstvo. (Veliko odobravanje. Liberalci zunaj delajo nemir, a energični nastop Rihemberžanov npravi kmalu red.) Te nastope, ki so se vršili sedaj, si trezni možje, razlagajte sami, jaz o njih ne govorim! (Pritrjevanje.) Napadajo me, ne da bi jim bil dal za to kaj povoda. Rekli so, da imam vezane roke. (Klici: Kaj pa Štrekelj? Ali on nima vezanih rok?) Res je, vsi državni uradniki, razun sodnijskih uradnikov, imamo vezane roke, smo odvisni od vlade. (Klici: Tako jel tudi Štrekelj je odvisen!) Jaz pa sem prišel sem, da delam za Vas, ne pa za vlado! (Veliko odobravanje.) zato nočem vezanih rok! (Veliko odobravanje.) Kar sem izjavil že v Sežani, izjavljam danes tukaj pred vami še enkrat pod častno besedo, da stopim v pokoj, ako bom izvoljen. (Navdušeno odobravanje.) Živel bom tu med ljudstvom, prihajal bom med vas in sem prepričan, da me bo v teku dveh let poznal osebno vsak izmed vas in jaz njega. (Odobranje.) Moj program je program ljudstva! (Navdušeno odobravanje.) Vaše želje so moje povelje, ne pa povelje vlade! (Odobranje.) Nisem vladni kandidat (odobranje), pa tudi nočem biti. (Gromovito odobravanje.) Kot kmeteki sin bom ostal med ljudstvom, da izvem njegove potrebe. Kdor ne živi med ljudstvom, ne more vedeti za njegove potrebe. Zagovarjal bom želje in potrebe ljudstva, ne pa želje vlade. (Odobranje.) Nato obsoja govornik one, ki zanašajo med nas preprij, namesta da bi združeni delovali v blagor ljudstva. — Spoštujmo se med seboj! (Klici: Ne pa kričati in nemir delati na shodih.) Imamo sovražnike drugod, na jugu in severu, ki pravijo, da Slovenci nismo enakovredno ljudstvo. Jaz pa izjavljam, da smo mi Slovenci enakovredni z drugimi. Izjavljam pa tudi, da je naše ljudstvo verno in katoliško in da se tudi jaz smatram za katoličana, ki hoče tudi kot tak umreti. (Veliko odobravanje.)

Danes se ni mogoče spuščati v ra-

LISTEK.

Oglejska bazilika in njen graditelj.

Spisal A. pl. Teuffenbach. — Prevel A. R. (Konec.)

S Poponom je dosegel patrijarhat skoraj največjo cerkveno in svetno oblast. Od 15. stoletja so vladali izključno patrijarhi iz beneških rodbin, dokler ni svetna moč patrijarske stolice 1445 s patrijarhom Ljudevitom III. Scarambo-Mezzarotom prišla pod neomejeno oblast tedaj tako mogočnega leva Svetea Marka. V Vidmu vladajoči patrijarhi so vedno bolj izgubljali svoj ugled in postali cerkveni knezi brez vse moči. Izginila je slava in moč nekoč tako mogočnega patrijarhata, kojega fevdniki in dostojanstveniki so bili nekoč ponosen kralj Přemysl Otakar II. iz Češkega in koroški in avstrijski vojvode. Avstrija je odvzela svoj k patrijarhatu spadajoči delež upravi patrijarhov in ga dala oskrbovati legatom rimske stolice, ki so bili na Dunaju pripoznani, a je obenem delala na to, da bi se popolnoma ločila od patrijarhov. Nesmrtni ce-

sarici Mariji Tereziji se imamo zahvaliti, da so končno te namere dosegle svoj cilj. Papež Benedikt XIV. je 1751 odpravil oglejski patrijarhat in zato vstanovil popolnoma neodvisni nadškofiji Videm in Gorico. Slednja je dobila v grofu Mihaelu Attems, ki je bil cesarici zvesto vdan, izvrstnega nadškofa, ki je bil kos svoji težavni nalogi. Zato je dobil v priznanje svojih velikih zaslug 1766. od cesarice knežjo čast zase in za svoje naslednike.

Tudi drugi član iz rodu treffenskih grofov Ulrik II. je bil povišan do patrijarske časti v Ogleju in je vladal izvrstno svojo deželo od 1161 do 1182. S Friderikom I. Rdečebradcem svojim sorodnikom je sodeloval pri njegovem pohodu v Gornjo Italijo, je bil vjet pri napadu na Gradež od Benečanov, a proti letnemu odkupilu obstoječem iz dvanajst velikih svinj in istotoliko velikih kruhov so ga Benečani izpustili. S svojo naklonjenostjo k papeževi stolici je postal apostolski legat in je pri znanem sestanku 1177 med imenovanim cesarjem in papežem Aleksandrom III. v Benetkah vspešno deloval na njuno sporazumljenje. V baziliki Svetea Marka je prevlel papežev ginljiv nagovor na cesarja Rdečebradca in njegovo spremstvo,

Za svoje ugodno posredovanje pri tem važnem sestanku teh dveh največjih vladarjev tedajnega časa je dobil od cesarja priznanje svoje svetne oblasti nad Furlanijo, Istro in Kranjskim, katero je pozneje prešlo v posest Andechs-Merancev, in generalni vikarijat nad markami Treviso in Verona. Papež pa je z vspešnim posredovanjem pri patrijarhu Henriku (Dandolo) iz Gradeža dosegel, da se je prostovoljno za vedno podvrget oglejski metropolitiji in se popolnoma odrekel vsej oblasti nad istrskimi škofijami Trst, Koper, Poreč, Pulj, Pedena in Cittanova v prilog oglejskega patrijarhata. S to pogodbo je mirnim potom končal ta za obe cerkvi škodljivi spor. Patrijarh Ulrik II. je imel tedaj popolno oblast nad šestimi istrskimi in drugimi enajstim k svoji patrijarski stolici pripadajočimi škofijami Belluno, Ceneda, Concordia, Como, Feltr, Mantua, Padova, Treviso, Trident, Verona in Vincenza.

Ta s svojim velikim prednikom tekmujoč patrijarh je umrl kot poslednji član svojega zaslužnega rodu in počiva kakor Popo pokopan v baziliki. Vse svoje premoženje je zapustil, kakor Popo svoje od starejšega brata ločeno posestvo ob Osojskem jezeru, patrijarhata.

Tako torej vidimo, kako vspešno sta ta dva cerkvena kneza plemenitega rodu, v sorodu z uglednimi rodbinami iz sosednjih dežel in v večkratnim stikom z njihovimi vladarji, delovala za blagor in prid najstarejšega patrijarhata na svetu in prvo krščansko materno cerkev za Rimom. Veliki cerkveni učenik sv. Jeronim, ki je bil obiskal znamenitega nadškofa Kromatija oglejskega je imenoval to cerkev celo "zbor angeljev in bivališče svetnikov".

Spomin na velikega patrijarha Popona živi v burni zgodovini patrijarhata. Obenem pa govori k potomcem s svojim najznamenitejšim delom, s ponosno bazliko, ki še sedaj stoji, dasi je kakor vse zemljsko mnogo trpela v devetstoletnem svojem obstanku in je potrebna velikih poprav. A vendar lahko še ostane za bodoče rodove kakor edini pomnik nekdanje oglejske velikosti, ako bo sedajnost, kakor se je to že s pomočjo naših cesarjev večkrat zgodilo, "z druženiimi močmi" požrtovalno sodelovala na to, da se ohrani ta veličastna starokrščanska stavba na avstrijskih tleh.

zna druga vprašanja. Naša skrb naj bo, da napredujemo v vsakem oziru. Vsak mora v svoji stroki napredovati in v tem smislu smo tudi naprednjaki.

To je pravi napredek, ne pa kaj drugega. Slednjic se enkrat zagotavlja, da bo šel z vso odločnostjo na delo za verno slovensko ljudstvo. (Navdušeno odobravanje, gromoviti klici: Živijo Laharnar!)

Dr. Dermastia je kazal na desedanje delovanje kandidato. Kot sin revnega kmeta se je sam svojimi močmi izštudiral in je pozneje v državni službi na Krasu deloval tako dobro in ljudstvu v korist, da ga je 13 občin izvolilo za svojega častnega občana. Iz tega se vidi, da ga je ljudstvo znalo ceniti, ker ima mož srca za ljudstvo. Na sežanskem kolodvoru je dejal, ko so ga prišli pozdravit: „Nisem prišel sem radi sebe, ampak radi tebe ljudstvo!“ (Veliko odobravanje). V državnem zboru bodo na dnevnem redu važna vprašanja. Prepričan sem, da bo ta mož svojo nalogo izvršil tako, da boste čez 6 let, ko bo potekla doba državnega zbora, lahko rekli: To je bil poslanec, ne zase, ampak za nas! (Navdušeno odobravanje). Zatorej zaključimo: Bog živi našega kandidata dr. Petra Laharnarja! (Viharni klici: Živijo Laharnar!)

Zupnik Strancar je govoril o važnosti volitev in o tem, zakaj naj volimo dr. Laharnarja. Bližajo se volitve, ki bodo važne posebno za slovensko ljudstvo. Nobeno ljudstvo na Slovenskem pa ni bilo doslej toli zastavljeno, ko ravno kraško in vipavsko. Duhovniki poznajo vaše težnje, ker živimo med vami. Ali naj bi bili brezbrizni sedaj, ko nas kliče naša vest, potegovati se za vas in vam iti s svetom na roko! Zakaj se ogrevamo za dr. Laharnarja? Ali zato, ker bi s tem iskali zase kako korist? V imenu slovenske duhovščine zavračam tako sumničenje! V prihodnjem državnem zboru se ne bodo razpravljale naše zadeve. Po vsem svetu se bije boj o versem in gospodarskem vprašanju. Prihodnji državni zbor bo sklepal o svobodi cerkve in ali ostane zakon neločljiv.

Drugo vprašanje je, ali ostane v šoli križ, ali se proti vaši volji vpelje v šole brezverska vzgoja vaše mladine. Tretjič hočejo ugrabiti, kakor na Francoskem cerkveno premoženje, da bi moral vsak sam vzdrževati službo božjo, kdor bi jo hotel imeti. Potem ko bi prišlo tako daleč, ko sedaj na Francoskem, bo zastoj zdihovati, češ, tega nismo hoteli. Potem bo prepozno. To je eno. Drugo pa je gospodarsko stališče. Rečem v tem oziru le: Poznam dr. Laharnarja dobro, ker sem bil 3 leta v službi pod njim. Poznam ga, da je pripravljen dati vse svoje moči za ljudstvo iz ljubezni do njega. Laharnar more biti poslanec, ker pozna dobro razmere v Avstriji, ki ve, kam se je treba obrniti, da se kaj dobi za ljudstvo. Laharnar more biti poslanec, ki nima vezanih rok. Vezane roke imajo nižji uradniki, ki morajo ubogati višje. (Klici: Kakor Štrekelj! Veliko odobravanje.) Hočete li takega poslanca? (Viharni klici: Ne maramo ga!) Laharnarja ni prigrala sem želja po bogastvu, ampak ker bi rad živel med svojim ljudstvom in mu pomagal. Ne dobimo boljšega poslanca, ko dr. Petra Laharnarja! (Viharni živio-klici Laharnarju.) Sedaj ste mu izkazali zaupanje. Zaključite pa 14. maja trikratni živio sebi s tem, da soglasno oddaste svoje glasove za dr. Petra Laharnarja! (Viharno, dolgo trajajoče odobravanje). Zupan Pavlica pozivlje navzoče, naj se izrečejo za Laharnarja ali proti njemu. Zagromeli so po dvorani burni klici: Živijo naš kandidat Laharnar! Navdušenje je bilo veliko.

Dr. Laharnar se zahvali za zaupanje. Če me izvolite bom deloval v sporazumu z vami, ob vsakem važnejšem vprašanju, ki bi se obravnavalo, bi prihitel med vas, se posvetovat. Če pa vam se zdi, da je boljše, ako izvolite drugega, mu želim vsega uspeha! (Viharni klici: Nečemo drugega! Vas hočemo!)

Dr. Dermastia je pozivljal navzoče, naj izvrše vsi svojo volivno pravico. Vsi na volišče! Nihče naj ne ostane doma! Da bomo na dan volitve lahko zaključili: Bog živi novega poslanca dr. Laharnarja! (Nepopisno navdušenje.)

Nato se zahvali predsednik „Sloge“ in njenemu predsedniku dr. Gregorčiču, ker je sklicala „Sloga“ shod in zaključuje s 3 kratnimi živio klici na „Slogo“ in dr. Laharnarja sijajni in lepi shod. Ljudstvo se je razhajalo polno navdušenja. Pevski zbor g. Poniža pa je še ostal in zabaval ostale v gorenjih prostorih z lepim in ubranim petjem.

Liberalni volilni shod pri Rebku na Goričici.

Dr. Treo kot liberalni angelj varuh je pripeljal kandidata Štrekelja. Volivcev je bilo zbranih okoli 200, najmanj 30 naše stranke. Večinoma so bili volivci iz Dobravej, Brje, nekaj iz Ajdovščine in Vrtočina. Iz domače občine le par radovednežev. Predsednikom je bil izvoljen trgovec Vrčon, podpredsednikom vrtovinški župan, zapisnikarjem učitelj Mermolja. Predstavi se kandidat Štrekelj, ki izjavi da se na prošnjo ljudstva žrtvuje. Ne bo več obetal kakor kar more spoini, deloval bo za blago kmeta. Ko je končal, so navzoči zagnali krik živijo Štrekelj, dol z Laharnarjem. Dr. Treo je govoril hinavsko ogorčeno zoper dr. Laharnarja. Rekel je da ga je kar z ona oblika ko je zvedel o kandidaturi Laharnarjevi, katerega kandidirajo duhovniki in vlada. Duhovščina bo zanj pridigala in celo molila, vlada si želi dobrega policaja. Klerikalci so poklicali dr. Laharnarja, ker nimajo med seboj sposobnega moža. Berbuč ni nič naredil za uravnavo Vipave, Gregorčič tudi ne. Ljudstvo potrebuje poslanca, ki se postavi proti vladi. Liberalno ljubezen je izrazil govornik s stavkom: Kdor nima pred vsem drugim svoje koristi pred očmi, je slab gospodar. Sploh je govoril Treo le o dr. Laharnarju, katerega osebno spoštuje.

Govoril je zopet Štrekelj, da ni vse-mogočen, zato ne bo mogel vsega storiti. Prišel je na vabilo šempaskega in tukajšnih županov. (Šempaske župan pa ni niti volilce v tem okraju. Navzoča sta bila izmed županov le vrtovinški in črniški. Ko bi ga bili domači župani povabili bi bili pripeljali s seboj cele kompanije ljudstva). Učitelj Mermolja je predlagal naj se izreče ogorčenje nad klerikalnimi časopisi, ki so obrekovali Štrekelja, in napravili poklon osebni častivrednosti Laharnarjevi. Dr. Treo pa je rekel da Laharnar sicer slede vladno sukajo, vladne kože pa po 25 letnem službovanju ne more sleči. Mermolja priporoča kandidaturo Štrekelja, ki se sprejme z burnimi klici.

Na prašanje je li kdo zoper kandidaturo Štrekelja se oglašal domači župnik Kosec. Kakor da zaslišijo samega vraga, zaženejo navzoči liberalci krik. Šele dr. Treo je napravil mir. Kosec je oporekal temu, da je naše časopisje osebno napadalo Štrekelja in konstatiral, da je dr. Treo osebno napadal dr. Laharnarja, čemur je pozneje sam Treo potrdil, trdeč, da je treba udariti klin s klinom. V drž. zboru se ne obravnavajo le gospodarska vprašanja, ampak tudi verska in šolska. Za tega kandidata pa ne more biti, ker je pri stranki, ki s svojimi glasili spričuje, da je protiverska. Liberalni hrup ni pustil župniku dalje govoriti. Dr. Treo reagira na očitjanje, da je njih stranka protiverska... Štrekelj se tudi ogorčeno zavaruje proti očitjanju, daje brezverec, česar mu pa župnik ni očital. Ker je liberalno kričanje vedno večje, se župnik odpove besedi: Predsednik zaključil shod. Proti Laharnarju je govoril tudi znani galanter, bivši sežanski župan, Mohorčič, ki je trdil, da Laharnar ni znal drugega, kot zapirati krčme, prepovedovati semnje in aretirati nedolžne Nabrežince, ki so napadli Italijane ob umoru pok. cesarice. Sploh ga je slikal kot krutega uradnika. Končal je z verzom:

Ne strašijo nas ne vice, ne pekeli;
Živijo naš kandidat Štrekelj!

Tu se vidi, kako lažejo liberalci. Vrgli so v svet vsakorstna očitjanja brez dokazov. Osebno so na najpodlejši način napadali osebo dr. Laharnarja, medtem ko na našem shodu ni nihče napadal Štrekelja. Njegovo ime se je komaj parkrat imenovalo. O programu niso zignili skoro nič. Ti podli napadi dokazujejo, da liberalcem v resnici prede. Volilci, spredite zanjko, ki jim bo 14. maja zadržnila vrat! V boj za Laharnarja!

Dopisi.

Lokve. — (Kratek odgovor soc. demokratu g. Antonu Gruden pri Nemcih p. Trnovo).

III.

Vi, g. A. Gruden, že veste, da zmagajo socialisti: to vsaj pravijo vam demokratski prvaki; in Vi jim verujete, čeprav Vas samo slepé... Kakor v starem Rimu: tudi tam so bogatini dajali ljudstvu „panes et circenses“ — vzbujali mu poželnost. A gos podje se bili le nekateri! Neomejena moč in tiranstvo na

eni strani, na drugi pa tlačanstvo in grozna beda — in taka bo menda tudi Vaša zmagaja... No, pa Vi ste prepričani, da boste zmagali. Dobro; kako bo potem? Vi morebiti ne veste, kako bo! Saj vam tudi ni treba; dovolj, da verujete svojim voditeljem, kakor je rekel Bebel (l. 1892): „Ni treba, da vsak soc. demokrat razume naš program; dovolj, da ga le priznava!“ Torej romate mogoče z glavo v žaklju nasproti svoji „zmagi“ in bodoči „zlato dobi?“ Meni se vsaj zdi, da je tako... Pa rad bi še Vas prepričal — saj včasih ste mož, ki tudi kako zadene — morebiti postanete še krščanski sociallec... In danes; če zmagate? — Bo prav tako... Toda jaz sploh ne verujem, da zmagate popolnem, čeprav vam Vaši voditelji zopet in zopet obetajo „novo državo“ sreče in blaginje. Že l. 1898 je imela biti, pa je še ni! Vsako leto so slepili svoje udane ovčice; a sami niso resno mislili. In ubogi „sodruzi“ so vendar verjeli in še verujejo, sicer bi jih ne imeli toliko 100.000 na svoji strani...

1. Recimo, da zmagate. Toda to se je večkrat zgodilo. 100 let je že, ka: so ustanovljali francoski brezplačniki (sans-culloti) socialistično državo. Kake pa je bilo takrat? Ali poznate zgodovino francoske revolucije? Medsebojno klanje, rop, trinoštvo — to je bil sad „neve države“... In danes; če zmagate? — Bo prav tako... Toda jaz sploh ne verujem, da zmagate popolnem, čeprav vam Vaši voditelji zopet in zopet obetajo „novo državo“ sreče in blaginje. Že l. 1898 je imela biti, pa je še ni! Vsako leto so slepili svoje udane ovčice; a sami niso resno mislili. In ubogi „sodruzi“ so vendar verjeli in še verujejo, sicer bi jih ne imeli toliko 100.000 na svoji strani...

2. Kdaj bo sploh Vaša zmaga in „nova država“? Socialisti sami tega ne vejo... Neštetokrat so že Bebel, Liebknecht, Singer oznanjali delavcem dan „rešitve“; a „nove države“ še vedno ni! No, pa skušajo svoje „prerokovanje“ prikriti s tem, da kritikujejo vsako sedaj obstoječo ustanovo, da jim nobena postava ni prav. Kakšne navete so neki že dali soc. demokrati, ki bi koristni bili in za blago ljudstva? Pravijo le: vse bolečine in reve in križi minejo v naši „bodoči državi“ — in te je A in Ž demokratske abecede...

3. In danes, kako kaže vaš zmagomer? Na Nemškem leže soc. demokrati zmagani na tleh in se tolažijo, da so dobili vendar vendar več glasov (!), in da šele pride zmaga... Pa morda zmagate pri nas v Avstriji? Ej, tudi pri nas slabo kažejo politične šance! „Nova država“ soc. demokratov je kukavičje gnezdo v oblakih — in Vaša „zmaga“ v nedogledni megli... Zmagali bodo delavci in prišli do zasluženega plačila, ali ti delavci ne bodo — socialni demokrati...

Tako je torej, g. A. Gruden, za danes končam! Omenim še, da tu „kratek odgovor“ ni naperjen proti Vaši osebi, ampak proti pogubnim naukom soc. demokratov: midva ostaneva vseeno prijatelja; obzalujem le, da nisva tudi enih mislij — da niste tudi Vi krščanski sociallec! Kot tak bi lahko Vi mnogo koristil sebi in svojim tovarišem — delavcem. Dal Bog, db se zediniva tudi v tem...

Pozdrav!

Anton Plesničar,
župnik.

Darovi.

Za „Slovensko sirotišče“: P. n. gg. Nekdo 1 K, Ivan Bizaj 20 v, Anton Medvešek 10 v, Karol Drmastja 80 v, dr. Ignac Kobal 1 K.

Bog stotero poplačaj!

Novice.

Shod „Sloge“ se vrši v nedeljo popoldne ob 3. uri pri Rebku. Predstavi se kandidat dr. Peter Laharnar.

Nekdaj in sedaj. — Sobotna „Soča“ na najpodlejši način napada kandidata dr. Petra Laharnarja. Vedoma zavija resnico in laže. Med drugim tudi trdi, da je bil ob priliki umora cesarice Elizabete „tudi dr. Laharnar med onimi, ki so poskrbeli, da je pela palica po slovenskih hrbitih.“ To je ostudna laž! Takoj drugi dan po dogodku je namestništvo v Trstu vzelo Laharnarju kot okr. glavarju v Nabrežini vso oblast in zasledovanje Slovencev prevzelo samo. To je resnica! In resnica je tudi, da je postalo vsled tega razmerje med glavarjem Laharnarjem in nemško nacionalnim namestnikom Goessom tako napeto, da je to mnogo pripomoglo, da je pozneje Laharnar moral iti v daljno Bukovino, kamor gotovo ni šel rad. Ko je Laharnar l. 1901 odšel

s Krasa, so „Soči“ njegovi „grehi“ morali vendar biti znani. A vkljub temu je pisala dne 2. aprila l. 1901 sledeče:

„Njeg. Velič. je imenovalo okrajnega glavarja v Sežani g. dr. Petra Laharnarja deželnovladnim svetnikom v Črncovih. Kakor tudi se veselimo povišanju svojega rojaka, ki si je pridobil za Kras velikih zaslug in srca vseh Kraševcev, vendar se nam čudno zdi, da pošljajo edinega Slovence v tujino, ko tu tako silno pomanjkuje sposobnih uradnikov?“

Ako je bil Laharnar tako zanič in tak tiran, kakor ga „Soča“ sedaj opisuje, zakaj je pa takrat tako pisala? Iz tega se vidi, koliko vere gre listu, ki se zove „Soča“.

Kdo je legal? — Na liberalnem shodu „pri Rebku“ je naglašal dr. Treo, kakor poroča „Edinost“, da narodno-napredna stranka ni nikakor protiverska ter je na medklic glede „Soče“ izjavil, da stranka ne odgovarja za pisavo „Soče“, ker ni njen organ. — Jako lepo. Potemtakem uboga liberalna stranka niti svojega glasila nima. Pa glejte! Dne 14. februarja leta 1907, ko je odhajal v Egipt, je priobčil Gabršček v „Soči“ članek, v katerem pravi: „Narodno-napredna stranka na Goriškem ima na razpolago „Sočo“ in „Primorca“! Imata torej glasilo, prav taki, kakoršni potrebuje in hoče.“ V istem članku Gabršček opetovani pravi: Mi ne verujemo v čudeže!

Sedaj je vprašanje: Kdo je legal? Ali dr. Treo, ali njegov politični šef Andrej Gabršček? Treo pravi, da „Soča“ ni glasilo stranke, Gabršček pravi, da je Kdo je legal?

Kdor hoče vedeti, kaj je konfuznost, naj bere četrikovo „Sočo“ in njene neumne članke proti kandidatu dr. Petru Laharnarju. Volivce roti na vse načine, naj ji verjamejo, da bo Štrekelj dober poslanec. Če je v državni službi, nič ne dene. Dobi lahko dopust, kakor ga imajo drugi. Če so drugi lahko na Dunaju, bo tudi on. Kdor tega ne veruje, sploh ne pozna naših današnjih potreb. Z veliko vnemo zopet na drugi strani prepričuje vse one, ki ji še kaj verujejo, da bo Laharnar slab poslanec. Kdor ne tega veruje, „sploh ne pozna naših današnjih potreb“. „Soča“ da le blekne, pa je vse res. Nadalje pravi o Laharnarju: „Če bi vstopil v pokoj, bi redili davkoplačevalci vladi na ljubo uradnika, ki je še sposoben za uradniško delo, pa počiva, da služi vladi v državnem zboru proti ljudstvu“. K temu par opazk! „Soča“ pravi, da gre Štrekelj lahko na dopust. Prav! Državni zbor normalno zbora vsako leto najmanj 6—7 mesecev; kadar pa ni državnega zbora, zbornjejo deželni zbori, ki zbornjejo skupaj tudi gotovo 2—3 mesece. Le o najhujši vročini po leti so parlamentarne počitnice. Ves ta čas bi bil torej Štrekelj na dopustu, bi vlekel svojo plačo in poleg vsega tega še avanziral! Zato prav mirno spremenimo „Sočin“ stavek tako-le: „Ce dobi Štrekelj dopust, bi redili davkoplačevalci Gabrščekovi klici na ljubo uradnika Štrekelja, da počiva in služi liberalcem v državnem zboru!“ Seveda pri vsem bi pa Štrekelj kot subalterni državni uradnik vseeno bil odvisen od vlade. — Drugače je z Laharnarjem. Če gre on v pokoj, potem dobi le penzijo, ki mu gre po postavi za 23 letno službovanje, sicer je popolnoma samostojen. Kolikor stavkov v „Soči“, toliko neumnosti. Štrekelj bo pač lahko obupno vzkliknil brbljavi „Soči“: „Mein Kind, blamier mich nicht!“

Kranjski Garzarolli agitator goriških „napredujakov“. — Pivški magnat Garzarolli je predz. tork v Sežani razhajajočim se udeležnikom volilnega shoda društva „Sloge“ hotel s krikom „živio Štrekelj!“ dokazati, kako nepremagljiva pomoč prihaja iz kranjskih

Senožec „neodvisnemu“ kandidatu, če tudi ces. kralj. nižjeuradno potovalnemu učitelju. Oni Slovenci, ki so pred 40 leti obiskovali tuk. gitanazij, se čutilo kako je prišel nekdanji učenec prvih dveh a—razredov, ki je bil vpisan za Laha, ki je občeval le z Lahi, ki je Slovencem vestno prikrival znanje slovenskega jezika kako jo zašel nekdanji Lahonček Garzarolli med slovenske agitatorje! Mi si tega ne moremo drugače tolmačiti, kakor da je dobričina Garzarolli napravil na semnju dobro kupčijo, si povečal veselje in zadovoljnost s kozarčkom pristnega kraškega terana ter tako poln veselega humorja, zagledavši žalostne obraze s „Sloginega“ shoda prihajajočih Štrekljevcev, začutil potrebo „žalostne tolažiti“. No, če se internacionalni veseljaki alla Garzarolli navdušujejo za Štrekljevo kandidaturu, potem mora biti ta zares slovensku-narodna!

Liberalni kandidatje. — Govori se, da bo v goriški okolici kandidiral dr. Treo. V gorah pa bodo liberalci postavili Rad. Konjedica. — Od druge strani pa čujemo, da misli dr. Treo kandidirati v gorah.

Vollna dolžnost in dež. zbori. Gornjeavstrijski deželni zbor je sprejel volilno dolžnost. Ravno tako moravski deželni zbor in colnograški.

Češki škofje v volivnem boju. — Češki škofje, na čelu jim kardinal Skrbensky, so izdali skupni pastirski list, kjer pozivljajo volivce, naj glasujejo le za take može, ki bodo odločno nastopili proti svobodni šoli in za svetost zakona.

Onečeščevanje praznikov. — Pišejo nam: Na praznik sv. Jožefa so delavci in vozniki opravljali svoja dela pri dozidovanju Zuttioni-jeve hiše v Moreljevi ulici, kakor druge dneve v tednu. Žalostno!

Javno predavanje bo v nedeljo popoldne ob 3 $\frac{1}{2}$ uri (po blagoslovu) v šolski dvorani v Sovodnjah. Predaval bo g. dr. Ant. Brecolj, zdravnik v Gorici o vplivu alkohola na človeško zdravje s posebnim ozirrom na mladino. Vstop je prost obojemu spolu.

Velik požar. — V noči od petka na soboto je nastal požar v vasi Bodrež pri Kanalu, ki je vničil 6 hlevov in eno hišo Antona Vidiča. Zgorelo je tudi šest goved in tri prašiči. Drugi pogoreli so: Miha Drašček, Ivan Drašček, Minko in Pečenko. Vsi so bili zavarovani.

V vodnjak padla. — Včeraj popoldne je šla 20 letna Marija Puntar iz Kontovela po vodo k vodnjaku, ki se nahaja pod kontovelskim pokopališčem. Ko je zajemala iz vodnjaka vodo, se je v omotici prevrnila v vodnjak in je v njem tudi utonila.

Kdaj stopi v veljavo nova obrtna novela? — Obrtna novela je bila sankcionirana in razglašena dne 16. februarja 1907. Novela stopi v veljavo dne 16. avgusta 1907 — le določijo o obligatnih izkušnjah učencev stopi v veljavo še le čez leto dnij. Kar se tiče dokaza sposobnosti v trgovini, zavzemajo izjemno stališče kronovini Galicija in Bukovina. Trgovinski minister bo določil, kdaj stopijo v veljavo za te dve deželi določila o dokazu sposobnosti. Na dokaz sposobnosti je zdaj vezana cela vrsta obrtov, kakor podobarji, barvarji, izdelovalci umetnih cvetic, konjski mesarji, mlinarji itd. Termin 16. avgust 1907 velja tudi za trgovce s čevlji, moškimi, ženskimi in otroškimi oblekami. Vsi konfeksionarji, ki so začeli svojo obrt po 1. januarju 1907, nimajo pravice jemati mero, od 16. avgusta 1907, pa sploh nimajo konfeksionarji pravice za popravljena.

Zavarovanje zasebnih uradnikov. — Kakor se nam poroča, je ministerstvo za notranje posle že pričelo izvrševati zakon z dne 16. decembra 1906 št. 1., iz leta 1907 glede na zavarovanja zasebnih uradnikov in nekaterih javnih uslužbencev. Ministerstvo hoče najpreje določiti obseg zavarovanja, to je, kdo mora biti zavarovan. V to svrhu je vlada

stopila v dogovor s trgovinskimi in obrtniškimi zbornicami, s strokovnimi društvi poljedelcev, industrijcev, trgovcev uslužbencev, z notarskimi, zdravniškimi in odvetniškimi zbornicami itd. Opozorjamo društva in posameznike, ki hočejo v smislu novega zakona biti zavarovani, da vpošljejo svoje izjave deželni vladi najpozneje do 1. junija t. l.

Morski pes ob dalmatinski obali. — V luki sv. Jurija blizu Senja so pred kratkim opazili velikanskega morskega psa, dolgega približno 5 metrov. Ribiči so poizkušali ga ujeti, a jim je ušel.

Lokvarski župnik odgovarja na nelokvarski dopis z Lokvij v „Primorcu“ št. 10 tako-le: 1. na čast Lokvarjem bodi pribito: dopisnik ni nobeden Lokvar. 2. pravemu dopisniku pa, ki je splošno znan, bodi na tem mestu izrečeno pomilovanje, da je postal zagovornik nekih plosavk; obenem se mu priporoča v študij evangelij sv. Jan. X., XV., XX. (21—23) in XXI. (15—17).

Kneza je povila v soboto popoldne (16. l. m.) mlada kneginja na devinskem gradu. Presrečni „papa“ lovi rad marčno solnce po Divinju. Krstil bo prevzvišeni knez-nadžkof goriški.

Vabilo na redni občni zbor „Hranilnice in posojilnice v Oseku“ reg. zadruga z neomejeno zavezo, ki se vrši dne 7. aprila 1907 ob 8 $\frac{1}{2}$ uri pop. v župnišču s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo načelstva in nadzorstva za l. upravno leto 1906. 2. Potrjenje računskega sklepa za leto 1906. 3. Pračitanje revezijkega zapisnika. 4. Volitev načelstva in nadzorstva. 5. Srečajnosti.

C. kr. finančno ministerstvo je dovolilo od 1. januarja 1907 plačevanje odredbin, pristojbin, osebnih dohodnine, plačarine in prihodnine tudi pri poštinih uradih, kot pošto hranilničnih uradih s položnic na čekovni račun davčnega urada imenovanega v dotičnem plačilnem nalogu. Ako davkoplačevalec biva v mestu, kjer ima sedež dotična davkarinja se ne more plačati s položnico, nego se izvršuje plačevanje neposredno pri davkariji. Tako dobo od zdaj naprej priloženi dotičnemu plačilnemu nalogu za plačanje gori omenjenih pristojbin in davkov kakor tudi opominjalnicam položnice v številu rokov za plačanje. Plačanje s položnico nadomestuje pobotnico davčnega urada. Davkariji bo pa v sledečih slučajih izročila pobotnico: 1. Ako stranka to zahteva. V tem slučaju treba, da stranka prilepi na hrbtu položnice znamko odgovarjajočo dopisnici ali zalepki, kakor želi imeti pobotnico odprto ali zaprto. 2. Ako se znesek vplačan na pošto hranilničnem uradu ne zaračuna na način označen od stranke. V tem slučaju se bo izdala pobotnica po dopisnici, katera je podvržena poštnini. Prejemnice se morajo uporabiti samo za plačila od davkarije označene na samej prejemnici. Da se olajša zaračunanje na davkariji treba naznaniti na hrbtu prejemnice št. dotičnega plačilnega naloga in dotične opominjalnice. Ako se dovoli prodajalcem znak prodajo prejemnic se bodo prodajale po 2 v. Da se žadosti merebitnim vprašanjem strank bode prejelo vsako županstvo nekoliko prejemnic za davkarije, katere sedeže je pristojna občina. Se omenja, da dopisnice navedene z odlokom ministerstva od dne 2. novembra 1900 št. 191 d. z. so še vedno veljavne za plačevanje davkov in da se te dopisnice dobijo pri prodajalcih poštinih

znamk, ali pri poštinih ali pošto hranilničnih uradih. O tem se obvešča županstvo z nalogom naj ta odlok razglasi med občinarje.

— Uvrstitev davčnih zavezanecv v davčne razrede za občo pridobiarino. — Finančni minister določil je v smislu § 12 odstavek 7 zakona od 25. oktobra 1896 drž. zak. št. 220 dan 1. junija 1907 kot čas, do katerega se je smeti pri uvrstitvi davčnih zavezanecv v davčne razrede za občo pridobiarino v svrhu sestave družbenih kontingentov za 6. priredbeno dobo 1908/1909 ozirati na prirastke in odpadke davku podvrženih podjetij in opravil.

One davčne zavezance ki želo enotno obdačenje podružnih zavodov skupno z glavnim podjetjem, opozarja se na določbo § 37 odstavek 4 navedenega zakona, po katerem je take prošnje podati vsaj šest mesecev pred pričetkom dotične priredbene dobe pri finančni deželni oblasti.

Kadar se nahajajo zavodi, ki jih je enotno obdačiti v raznih deželnih oblasti upravičena, da sprejema prošnje.

— Na znanje. — Že več časa nanzanjajo se na prav vsiljiv način ne le v raznih časopisih, temveč tudi v kalendarjih po lekarniku Josipu Schneider v Režici na Ogrskem napravljena zdravila „Granatkapseln“, „Antebeten“ zoper pijančljivost in „Sintalkapseln“, kakor tudi v lekarnici pri apostoljih v Budimpešti napravljeno zdravilo „Halapis Tuberin“

Kralj. ogrsko ministerstvo za notranje stvari je naznanilo semkaj se spisom z dne 2. svečana t. l. št. 92295 VII b. ex 1906, da ni vzelo na znanje prodaje istih preparatov.

Ker ti predmetje tudi pri c. kr. ministerstvu za notranje stvari niso bili prijavljeni za pripustitev in ker ni znano, kako so sestavljeni, smatrati jih je tajnimi zdravili, kojih prodaja je prepovedana po veljajočih predpisih.

To se naznanja istemu nadzorstvu v lastno in v nalično obvestitev sočlanov gremija.

Listnica uredništva: Prosimo gg. dopisnike potrpljenje!

Glasovi s Krasa.

O našem shodu v Sežani laže „Soča“, da je bilo le kakih 300 ljudi, med temi 30 duhovnov, 30 drugih, vsi ostali pa da so bili liberalci. Vsi oni, ki so bili na shodu in so videli, kako veličastno se je vršil, so pričali, da je vse res, kar smo poročali o shodu. Navdušenje je bilo za Laharnarja uprav velikansko. To je, kar liberalce boli in zato bi to neprijetnost radi sami sebi zatajili. Le goljufajte se!

Liberalni shod v Komnu. — Shod je bil po blagoslovu v „Vinarskem društvu“. Navzočih je bilo do 300 ljudi, povečini od blagoslova vračajočih se. Iz okolice in drugih sosednih vasi je bilo opaziti le zaupnike Štrekljeve stranke. Shodu je predsedoval komenski podžupan Svava. Štrekelj je bral s papirja o delovanju v deželnem zboru. Iz njegovih besedi bi bilo razumeti, da sta edino on in njegov prijatelj dr. Treo delala v gor. dež. zboru. („Jaz in moj prijatelj dr. Treo“, pravil je Štrekelj, dr. Treo pa je pravil: „Jaz in moj prijatelj Štrekelj.“) Tako sta določila ona dva v drž. zboru, lepo svoto kronic za Kras, a drugi poslanci so bili proti, češ, da se mora razdeliti ta svota na celo gor. deželo. Obljubil pa je, tudi, da se bode potegoval v državnem zboru (!) še bolj za pravice Kraševcev. (!) Dr. Treo je povzdigoval Štreklja in rekel, da bi ne

Goriški Slovenci!

O dnevnih dogodkih ste najhitreje in najbolje poučeni po dnevniku

„SLOVENEK“.

„SLOVENEK“ je najboljši slovenski dnevnik! „SLOVENEK“ ima poleg velezanimivih novic vedno tudi najzanimivejše podlistke.

„SLOVENEK“ se prodaja v Gorici: P. Krebelj, trafikant v Kapucinski ulici. J. Schwarz, trafikant v Šolski ulici. Iv. Howanski, trafikant riva Corno. G. Kodrič, trafikant via Teatro. Ter. Leban, trak. pri ljudskem vrtu. T. Marek, drž. kolodvor. Schelzer juž. kolodvor.

„Krojaška zadruga“

Gorica

Via Signori h. št. 7
skladišče št. 6

Vaše blagorodje.

Povodom pričetke spomladanske sezone dovoljujemo si Vašemu blagorodju udano naznaniti, da so nam došle že vse

**zadnje novosti
modnega blaga,**

kakor: volne, zephyr, perkale, batiste in razno drugo blago.

Dovoljujemo se Vas radi tega prositi, da nas o potrebi gotovo počastite z Vašim cenjenim obiskom in si ogledate vse naše v velikanski izberu v zalogi se nahajajoče novosti, ali pa blagovolite naročiti vzorce katerogakoli blaga, koje Vam pošljemo rado, voljno franko na dom, da se sami prepričate o naši zares bogati zalogi in izberu.

Obenem opozarjamo, da so cene

zeló nizke,

ker smo nakupili pred povišanjem cen.

Nadejaje se blagohotnega vpoštevanja naše prošnje, se že v naprej zahvaljujemo z odločnim spoštovanjem

udani

Teodor Hribar.

BLAGO JE NAJBOLJŠE VRSTE IN VELIKO CENEJE KOT PRI VSAKI KONKURENCI.

bilo prav, ako bi Kraševci ne glasovali za tako sposobnega (!!) moža-domačina marveč dali glasove in eu dr. Laharnarju ki ga je postavila klerikalna stranka. Tu se mož ni mogel več vzdrževati, ter je počil po duhovščini, ki hoče še vedno komendirati — „farški praš“, kakor v prejšnjih stoletjih. Pri ti priliki je napadel tudi g. župnika Kosca. K sklepu je pozval dr. Treo navzoče, ki so pripravljene glasovati za Štreklja, naj dvigne roke! Tu pa ni bilo skraj kaj šteti. Med 300 radovedneži je bilo usmerič nogo nedoletnih žensk in mnogo naših smišljenikov.

Naprednjaki bodo gotovo šli tudi te in sodili, da so bili sami vneli Štrekeljevi pristaši na shodu ter bodo gotovo povečali število radovednežev po svoji navadi, kakor bi jih gledalo s povčkalnim steklom. Privoščimo jim! Kaka je resnica pekaže 14. maja! Nikdo naj se ne ustraši! Glas komenskega župana in podžupana velja ravno toliko kakor glas najubožnejšega kmeta!

Živijo Štrekelj in pomerančel! — Ni šel gospod Gabršček Drejšče zastoj v Aleksandrijo — kakor sto poročali — ampak prinesel je seboj precej odpustkov, to je pomerančel. Na shodu v Rihembergu je to krasno južno sadje pridno delil med šolsko mladino gospod Ne me c iz Nabrežine, izvrševalni organ „Narodno napredne“. Za vsako pomerančo je moral šolski naraščej zavpiti trikrat „Živijo Štrekelj“, ker ni dovolj samo pomeranča! Gospod Nemo! Zidniti kmet, Oskar Gabršček, ki nam ga je vsilila „Narodno napredna“ kot poslanca nam Goricanom, dovolj svedoči, da se da sedanjih njih kmet kandidat Štrekelj nič ne velja! Takih in enakih kmetov nas Bog obvari!

Kdo kandidira — Štreklja? Liberalci povzdigujejo Štreklja v deveto nebo. — No, to ni nič čudnega ob volitvah, ko vsaka stranka hvali svoje kandidate kot cigan konja. — Ali neka meja dostojnosti bi mogla biti tudi v tem. — Ne, naši liberalci ravno tega ne poznajo. — „Soči“ in „Edinosti“ se vsi smejejo, kdor pozna Štreklja osebno. — Ti ljudje pa znajo „farhati“.

Štrekelj ima samo eno dobro lastnost, da je Kraševce. — Ali stem ni še rečeno, da je sposoben resno zastopati koristi Kraševcev v parlamentu. Ne! To sposobnost mu odrekajo vsi, ki ga poznajo. Kraševci bi se samo osmočili, ako bi poslali tega moža kot svojega zastopnika na Dunaj.

Za Štreklja delajo na vse kriplje. — Pa kdo? Njegovi sorodniki, ožji in daljni. — In teh ni malo in tudi vpiivni so še marsikje. Sorodstvo in poznanstvo vzdržuje Štrekljevo kandidaturo, ljudstvo v resnici, ako bi se ne bilo nekaterih nedutih mogočnežev, bi obrnilo Lojzetu hrbet in bi reklo:

Mi Kraševci prav'mo tako: Nam Lojze poslanil ne bo.

Zato Kraševci, na nogo! Vrzite raztilnik jarem nekaterih ošabnežev, ki vam hočejo usiliti neljubega in nesposobnega kandidata. Olično stopite na nogo in glasujte dne 14. maja za pravega svojega kandidata dra. Petra Laharnarja!

Kras — brez zastopstva.

Računa se, da pride v prhodnji državni zbor 23 do 24 slovenskih poslancev. — Vsi ti bodo istega verskega prepričanja in narodnega duha; ker se pa sorodni elementi radi družijo v eno skupino, bodo vsi slovenski poslanci vstopili v „slovensko zvezo“, ki bo gotovo najmočnejši in najplivnejši slovenski klub.

Kaj pa Štrekelj? Ta prisega na liberalno zastavo, ki je slovenskemu ljudstvu neizmerno škodovala, — ta hoče brezversko šolo in razporoko, torej to, kar mora vsak pravi Slovenec z studom zavreči. — Takemu možu ne bi bilo prostora v „slovenski zvezi“. — Komu pa bi se priklopil? Ostal bi sam, brez zaveznikov, torej — „divjak“.

Kdor pa pozna le ed daleč parlamentarno življenje, ve, da so „divjaki“ brezpomembni — in Kras bi bil potemtakem brez — zastopstva.

Pa Štrekelj vže kot protiverski in v socialnem oziru neizkušeni mož, ne more biti kandidat toli zanemarljivega Krasa. — Kras potrebuje celega moža, ki spoštuje verske nazore slovenskega ljudstva in pozna potrebo siromašnega Krasa. — Tak mož pa je edino dr. Peter Laharnar. — Njemu so vrata raznih ministerstev na stežaj odprta, med tem, ko Štrekelj ne bi znal niti za kljako prijati. — Pravih kraških sinov kandidat: dr. Peter Laharnar!

Kraševce.

Iz Volčjegograda! — Komenski generalštab liberalne stranke živahno agitira za Štreklja zato, ker je liberalec. Ali naj tudi mi Volčjegrajci gremo v boj za Štreklja? Ne! Zakaj ne? Vsiljujejo ga nekateri Komenci. Kaj imamo pričakovati od njih? Hudi napsprotniki so naše samostojne šole. Neprivoščijo Volčjegradu in Tomaževci po enorazrednico zaradi častihlepja, da se bo marveč v Komnu zidala nova šestrazredna šola. In ne samo to, še nekaj drugega je zakar jim lahko obrnemo hrbet. Ko smo, z malo izjemo, nastopili pri zadnjih deželnozborskih volitvah proti Štreklju, so Komenci po svoji zmagi (tega se še vsak Volčjegrajec dobro spominja) z nami norce brili glede šole. Ko je komensko učiteljsko osebje — brat — sklicalo očete na razgovor glede ustanovitve šolske kuhinje, je od učiteljstva Štrekeljev brat, ko je g. Vinko Metlikovec iz Volčjegograda povdarjal, da Volčjegrajci kaj takega ne dovolijo nikdar, temveč da se bodo vstrajno do konca borili za samostalno šolo, izgovarjal tele besede: „Da, Volčjegrajci ste se in kakor vidim, se še boste borili za svojo šolo, a mesto te boste dobili „brco!“

Ti popisani dogodki naj vam stopijo predragi sovaščani, pred oči in spoznali boste, da imam prav. Zato pa volimo raji drugega, ki nam bo bolj naklonjen in ta naj bo: dr. Peter Laharnar!

Eden, ki se dobro spominja preteklih časov.

Loterijske številke.

16. marca.

Trst 23 14 45 35 77
Linc 16 64 25 54 32

Peter Cotič

črevljarski izvedenec

Gorica — ulica Raštel 32 — Gorica

Zaloga vsakovrstnih čevljev za odrasle in otroke. Sprejema naročila tudi z dežele in jih pošiljam po pošti. Cene brez konkurence.

Centralna posojilnica

registrovana zadruga v Gorici, ulica Vetturini št. 9.

Posojuje svojim članom od 1. novembra 1905 na mesečna odplačila v petih letih

in sicer v obrokih, ki znašajo z obrestmi vred, za vsakih 100 K glavnice 2 K na mesec.

Posojuje svojim članom od 1. januarja 1907 na menice po 6%, na vknjižbo po 5½%

Obrestna mera za hranilne vloge je nespremenjena.

Razglas.

Radi oddaje zidanja novega kaplanišča pri Sv. Luciji na Mostu bode 3. aprila 1907 v župnišču pri Sv. Luciji na Mostu

zmanjševalna dražba,

in sicer ob 10. uri predpoldne; do tiste ure se bodo tudi sprejemale pisemne ponudbe. Dolične načrte, troškovnik in stavbene pogoje si vsak lahko ogleda v župnišču pri Sv. Luciji na Mostu.

Stavbena dela so proračunjena:

1. Kopanje temelja z zasipom	38-18 K
2. Zidarsko delo	6245-96 „
3. Tesarsko delo	1363-19 „
4. Kamnoseško delo	124— „
5. Mizarsko delo	2936-53 „
6. Razne stvari	1535-23 „
7. Nepredvideni troški	122-43 „
Skupaj	12365-52 „

Ako se pa odbije znesek za les in korce 200— „
znaša skupni merodajni znesek 12165-52 „

Vsak ponudnik mora vložiti 5% varščine; ponudnik, kateremu se bo oddalo delo, mora v osmih dneh po podelitvi popolniti varščino na 10%.

Stavbeni odbor si pridrži pravico razna dela oddati enemu ponudniku ali pa posameznim. Tudi ni vezan oddati dela najcenejšemu ponudniku.

PRI SV. LUCIJI NA MOSTU, dne 13. marca 1907.

FARNI ODBOR.

ZAHVALA.

O priliki nenadomestne izgube naše ljubljene matere, oziroma tašče, tete in sestre

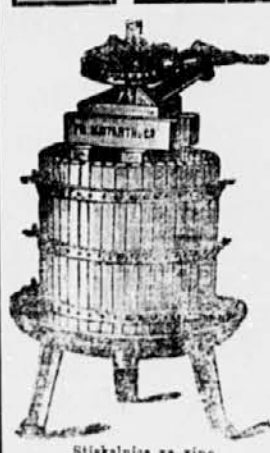
Terezije Budin roj. Savnik

zahvaljujemo tem potom vse naše prijatelje in znance za obilo vdeležbo pri pogrebu ter za izkazana nam sožalja. Posebno zahvaljujemo preč. duhovščino in domači pevski zbor.

ŽALUJOČI OSTALI.

DORNBERG-ZALOŠČE, dne 13. marca 1907.

Najboljše stiskalnice za vino

in OLJKE so naše stiskalnice „HERKUL“ najnovjšega in najboljšega sestava z dvojnimi in neprotiranim pritiskalom; zajamčeno najboljšo delovanje, ki prekaša vse druge stiskalnice; hidravlična stiskalnica, najboljša avtomatična patent-„SYPHONIA“ ki delujejo same vane skropilnice — od sebo, ne da bi jih bilo treba goniti. Plugji, mlinci za grozdje, sadje in oljke. Robkalnice za grozdje. Vinogradski plugji. Sušilnice za sadje in druge vegetalne, živjenske in mineralne pridolke. Stiskalnice za seno, slamo itd. na roko. Mlatilnice za žito, čistilnice, roštalnice. Slamo-remice, rošni mlinci za lito v razni velikosti in vsi drugi stroji za poljedelstvo. Iščite in prodaja z jamstvom kot posebnost najnovjše, izberne izkušene, kot najboljšo pripoznane in odlikovane sestavi

Ph. Mayfart & Co

tovarna za poljedelstvo in vinske stroje na DUNAJU, II. Taborstrasse št. 71.

Automat. škropilnica.

Odlikovani v vseh državah svetá z nad 500 stalmi in srebrnimi kolajnami. Cenik s podobami in množičevilna pohvalna pisma. — Razprodajalci in zastopniki se iščejo povsod, kjer še nismo zastopani.